

Aan
Burgemeester en Wethouders

Datum
31 augustus 2021

Steller
M.F. Nagelhout

Documentnummer
z210105434

Afdeling
Ruimtelijke plannen en
vergunningen
Portefeuillehouder

Doorkiesnummer

Communicatie
Nee

W.P. van der Es

Kabinet
Ja

Brief bijgevoegd
Nee

Te volgen procedure

Rubriek Advies
A 3

Raadsvoorstel bijgevoegd
Nee

Advies college

Zeewolde

Onderwerp

Principeverzoek voor uitbreiding biogasinstallaties op de locaties
Schollevaarweg 9 en Lepelaarweg 1.

Beslispunten

1. In beginsel bereid te zijn planologisch medewerking te verlenen ten behoeve van het realiseren van een biogasinstallatie van 72.000 ton/jaar op Schollevaarweg 9 met inachtneming van de gestelde randvoorwaarden.
2. In beginsel niet bereid te zijn planologische medewerking te verlenen aan het realiseren van een biogasinstallatie van 72.000 ton/jaar op Lepelaarweg 1, maar in principe planologische medewerking te verlenen aan legalisatie van de bestaande situatie op die locatie.
3. De onder 1 en 2 genoemde medewerking te verlenen door middel van een planherziening.
4. Medewerking aan eventuele uitbreiding van de capaciteit op Lepelaarweg 1 op een later moment afhankelijk te stellen aan een evaluatie van de effecten op de omgeving bij Schollevaarweg 9 en daadwerkelijke behoefte op dat moment.

Aan

Burgemeester en Wethouders

Datum

31 augustus 2021

Steller

M.F. Nagelhout

Documentnummer

z210105434

Doorkiesnummer

Inleiding

Initiatiefnemer levert met de bestaande co-vergistingsinstallaties op Schollevaarweg 9 en Lepelaarweg 1 biogas voor het warmtenet van Polderwijk. Op beide locaties is de bestaande capaciteit 36.000 ton/jaar. Initiatiefnemer heeft een principeverzoek ingediend om planologische medewerking te verlenen voor wijziging/uitbreiding van deze installaties naar 72.000 ton/jaar op beide locaties.

Bij Polderwijk heeft de gemeente destijds principieel gekozen voor een betere energieprestatie van woningen dan toen gangbaar was. Gekozen is voor een warmtenet voor de hele wijk, deels gevoed met duurzame warmte. Nieuwbouw wordt in principe aangesloten op het warmtenet van Ennatuurlijk. De gemeente wil de aansluitplicht blijvend handhaven bij ontwikkelingen in de wijk. Daarvoor is op 25 maart 2021 het Warmteplan Polderwijk vastgesteld. Aangegeven is dat (meer) biogas een interessante optie kan zijn voor verdere verduurzaming van het net.

Initiatiefnemer heeft een samenwerking met Ennatuurlijk voor de levering van duurzame warmte voor Polderwijk. De warmte wordt geproduceerd waarbij biogas als brandstof wordt gebruikt en omgezet wordt in warmte en elektriciteit. Het biogas wordt opgewekt met behulp van de installaties op de locaties. Initiatiefnemer en Ennatuurlijk willen met uitbreiding van de installaties een substantiële bijdrage leveren aan de gewenste expansie van de duurzame warmtelevering van Polderwijk.

Op Schollevaarweg 9 is voor 72.000 ton/jaar het volgende nodig:

- Bestaand mestfoliebassin vervangen door 2 vergistersilo's elk 30 m doorsnede en 6 m (h) (inh. 4.524 m³ elk).
- Plaatsen van een gebouw over 2 bestaande sleufsilo's (70,5 m x 50,5 m X 10 m (h)). Het wordt een gesloten in pandige opslag van producten wat een gunstig effect heeft op emissies.
- Een extra voormengput 15 m (l) x 15 m (b) x 2 m (d).

Op Lepelaarweg 1 is voor 72.000 ton/jaar het volgende nodig:

- Bestaande mestopslagsilo van 25 m doorsnede (inh. 2.450m³) vervangen door vergistingssilo van 30 m doorsnede (inh. 4.500m³).

In bijlage 1 en 2 zijn het principeverzoek en de achtergrond nader toegelicht.

Toetsing bestemmingsplan

Voor de locaties geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied 2016' en de daarbij behorende herzieningen.

Schollevaarweg 9 en Lepelaarweg 1 zijn bestemd tot 'Agrarisch' met een bouwvlak en onder andere de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch – mestvergisting'. De volledige bestemmingsomschrijvingen staan in bijlage 2.

Aan

Burgemeester en Wethouders

Datum

31 augustus 2021

Steller

M.F. Nagelhout

Documentnummer

z210105434

Doorkiesnummer

Het verzoek is in strijd met het bestemmingsplan. Voor mestvergistingsinstallaties is de bestaande oppervlakte / inhoud toegestaan. Toevoegingen aan de vergunde installaties worden als strijdig aangemerkt. Ook moeten installaties ondergeschikt zijn aan het agrarisch bedrijf. Vanwege de omvang kan niet meer gesproken worden van bedrijfseigen agrarische activiteiten. In het bestemmingsplan zijn mogelijkheden geboden voor functieverandering naar niet-agrarische bedrijven, maar niet voor de voorliggende activiteiten. Bovendien is voor Lepelaarweg 1 momenteel sprake van een niet-vergunde situatie. Zie onder argument 2.1.

Planologische medewerking kan worden verleend met een *planherziening* of *projectafwijkingbesluit* (artikel 2.12 lid 1 onder a sub 3°Wabo). In het geval van een *planherziening* is de gemeenteraad de bevoegde instantie.

Argumenten

1.1. Biogas levert belangrijke bijdrage aan verdere verduurzaming van het warmtenet Polderwijk

Voor Polderwijk zijn de woningen volledig aangewezen op het warmtenet. Vanwege onder meer betaalbaarheid wordt niet ingezet op zelfvoorzienende woningen. De woningen zijn ingericht en ontworpen om warm water van het warmtenet te ontvangen. De gemeente heeft gekozen voor verdere verduurzaming van het warmtenet. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt fors meer biogas geproduceerd. Daarmee wordt een substantiële bijdrage geleverd aan de duurzame warmtelevering op relatief korte termijn. De warmtebronnenstrategie van het warmtenet Polderwijk van Ennatuurlijk, nu nog hoofdzakelijk berustend op aardgas, moet op termijn verduurzaamd worden en tegelijkertijd tijdig meegroeien met de groeiende warmtevraag in Polderwijk. Hiervoor zijn de opties beperkt. Twee opties worden nu nog onderzocht; de inzet van industriële restwarmte of de inzet van (meer) biogas. Door planologische medewerking te verlenen aan één optie moet nu niet de andere optie uitgesloten worden. Voor nu moet er echter gewerkt worden aan zekerheid van de mogelijkheid tot uitbreiding van biogas-productie zodat Ennatuurlijk kan investeren in haar warmtenet.

De warmtebronnenstrategie van Ennatuurlijk voor het warmtenet Polderwijk moet in samenspraak met de gemeente bepaald worden, conform het principe in het Klimaatakkoord dat gemeenten de regie voeren over de lokale Warmtetransitie. Hiervoor worden in een ander traject juridisch bindende afspraken gemaakt met Ennatuurlijk, met aandacht voor de belangen van de huidige biogasproducent. Onderdeel van de afspraken betreft de inzet van de gemeente om planologische medewerking voor het scenario met meer biogas af te geven.

1.2. Meer duurzame energieopwekking past binnen energie-opgave

De gemeentelijke energie-opgave voor de komende jaren is 700 TJ. Duurzame energieopwekking door middel van co-vergisting past in die

Aan

Burgemeester en Wethouders

Datum

31 augustus 2021

Steller

M.F. Nagelhout

Documentnummer

z210105434

Doorkiesnummer

opgave.

1.3. De uitbreiding past binnen het bestaand bouwvlak

De toekomstige capaciteitsuitbreiding vindt plaats binnen het bestaande bouwvlak van Schollevaarweg 9, er is geen uitbreiding van dat vlak nodig.

1.4. Medewerking kan worden verleend mits de formele aanvraag voldoet aan de randvoorwaarden

Het resultaat van de toetsing is vertaald naar de randvoorwaarden voor dit plan. Zie bijlage 3. Dit betreft onder andere nadere voorwaarden voor verkeersbewegingen, milieu en landschap.

Wat betreft verkeer ontstaan er door uitbreiding van de capaciteit meer verkeersbewegingen in het buitengebied. Bij een hoge verkeersintensiteit bestaat de kans op 'elkaar tegenkomen' waardoor veel in de berm moet worden gereden. Dan gaan de bermen kapot en dat tast na verloop van tijd de wegconstructie aan. Daarom is als randvoorwaarde een maximum aantal verkeersbewegingen opgenomen, als dat niet gegarandeerd kan worden dan zijn tellingen nodig en moet worden gekeken hoeveel 'ruimte' er nog op de route is.

Concentratie van de activiteiten op één locatie kan eventuele effecten mogelijk beter beheersbaar houden.

2.1 Op Lepelaarweg 1 is sprake van een niet-vergunde situatie

Voor Lepelaarweg 1 is momenteel sprake van een niet-vergunde situatie. Buiten het bouwvlak is circa 1,2 ha ingericht met een bassin voor mestopslag en een grondwal. In 2015 is een vergunning verleend om hiervoor tijdelijk (3 jaar) af te wijken van het bestemmingsplan. Daarin is vermeld dat de afwijking permanent kon worden als aangetoond werd dat sprake was van een volwaardig agrarisch bedrijf. Er moest dan een aanvraag worden ingediend. Dat is niet gebeurd.

2.2 Legalisatie van activiteiten voor warmtelevering Polderwijk

De gemeente heeft geen handhavingsacties ondernomen tegen de niet-vergunde situatie. Wel is met medeweten van de gemeente een leiding voor warmtelevering van Polderwijk geplaatst van Lepelaarweg 1 naar Schollevaarweg 9. Voor de warmtelevering wordt dus ook gebruik gemaakt van deze locatie.

3.1 Beheersbaar kader door planherziening op te stellen

Er is onderlinge samenhang tussen beide locaties. Om voor beide locaties 1 planherziening op te stellen kan een beheersbaar kader worden gesteld. Na de planherziening zal initiatiefnemer een omgevingsvergunning moeten aanvragen. Voor de omgevingsvergunning is de provincie het bevoegd gezag (gemandateerd aan de Omgevingsdienst) aangezien meer dan 15.000 ton/jaar van buiten de inrichting afkomstige huishoudelijke of bedrijfsafvalstoffen worden vergist.

Aan

Burgemeester en Wethouders

Datum

31 augustus 2021

Steller

M.F. Nagelhout

Documentnummer

z210105434

Doorkiesnummer

Kantttekeningen*1.1 Uitbreiding past niet binnen specifiek beleid vergistingsinstallaties*

In de Structuurvisie 2022 is duurzaamheid een belangrijk thema. Aangegeven is dat uitbreiden van duurzame energiebronnen, zoals biomassavergisting, als kans wordt gezien. De betreffende locaties liggen in het buitengebied, namelijk in het 'Agrarisch kerngebied'. Het betreft een bestaande functie bij een agrarische bedrijf. De functie zal de hoofdfunctie worden.

In de notitie 'Mest- en Biomassavergistingsinstallaties in Zeewolde 2014' staat hoe de gemeente wil omgaan met vergisting van mest. Onderscheid wordt gemaakt tussen boerderijvergisters (max. 6.000 ton/jaar) en buurtvergisters (max. 36.000 ton/jaar).

In de notitie is aangegeven dat vergisters groter dan 36.000 ton/jaar in het buitengebied niet wenselijk worden geacht in verband met de toename van verkeersbewegingen, maar dat realisatie op een industrieterrein een optie kan zijn. In tegenstelling tot de reguliere bedrijvigheid is het verkeer van een industriële vergister afkomstig uit het agrarische gebied. Dit heeft tot gevolg dat vanuit de hele gemeente (en mogelijk van daar buiten) (agrarisch) verkeer zijn weg zoekt naar bijvoorbeeld Trekkersveld. Vanwege deze impact wordt aangegeven om deze niet meer toe te staan op een bedrijventerrein. Voor verdere verduurzaming van het warmtenet kan een biogasinstallatie met grote capaciteit een goede bijdrage leveren. Een locatie hiervoor moet zorgvuldig worden gekozen. Dat is in dit geval gedaan. Het betreft bestaande functies met een bestaande leiding richting de warmtecentrale vanaf de locaties. Deze infrastructuur is noodzakelijk voor het huidige systeem. Voor een andere locatie zouden vele investeringen nodig zijn en infrastructuur, terwijl dat in deze situaties al aanwezig is.

Aangezien ingezet wordt op een planherziening, zal het plan ook worden voorgelegd aan de raadscommissie.

1.2 Uitbreiding past niet binnen provinciaal beleid

In het Omgevingsprogramma is aangegeven dat de provincie een voorkeur heeft voor de inzet van materiaal dat minder geschikt is voor hoogwaardige toepassingen of dat al een cascade heeft doorlopen. Van afvalstromen die niet als product of materiaal hergebruikt kunnen worden, kan de energie-inhoud worden benut. De inzet van afval als brandstof wordt gezien als nuttige toepassing.

In de provinciale 'Beleidsregels kleinschalige ontwikkelingen in landelijk gebied' staat dat niet-agrarische activiteiten op (voormalige) agrarische bouwpercelen mogelijk zijn, mits de activiteiten kleinschalig van karakter zijn en blijven, onder andere gelet op aard, omvang, verkeersaantrekkende werking. Van een aantal activiteiten is een indicatie van kleinschaligheid gegeven. Voor be- en verwerking van biomassa, waaronder mest, is aangegeven dat 1.000 m² aan bebouwing toereikend moet zijn (uitgezonderd opslag van mest en co-vergistingsproducten). Voor grotere bouwwerken

Aan

Burgemeester en Wethouders

Datum

31 augustus 2021

Steller

M.F. Nagelhout

Documentnummer

z210105434

Doorkiesnummer

gerelateerd aan deze functie vindt de provincie dat de bedrijven zich moeten vestigen op bedrijven- of industrieterreinen.

In dit geval is de oppervlakte groter dan 1.000 m². De gevraagde oppervlakte van de installaties passen niet in het provinciale beleid. Het plan is ambtelijk voorgelegd aan de provincie. Als door de gemeente medewerking wordt verleend, dan zullen ook Gedeputeerde Staten hierover nog een besluit moeten nemen.

1.3 Duurzaamheidsbedenkingen

Het bestaande beleid op vergistingsinstallaties is gericht op het beperken van gerelateerde transportbewegingen en het voorkomen van gebruik van hoogwaardige reststromen ten behoeve van vergistingsactiviteiten. Dat is namelijk niet duurzaam. Een co-vergistingsinstallatie zoals deze, gericht op maximale biogasproductie tegen lage kosten, heeft goedkope reststromen nodig die soms goedkoop van ver te halen zijn en ook hoogwaardige reststromen om veel gas te produceren. Het beleid stelt daarom grenzen aan vergistingscapaciteiten. Afwijking hiervan stuit op de genoemde duurzaamheidsbedenkingen. Echter, gelet op het (duurzaamheids)belang van voldoende duurzaam biogas voor de Polderwijk, in wkk's met benutting van de restwarmte, gelet op de geldende systeem lock-in en de gezette koers van de gemeente, wordt geconcludeerd dat deze bedenkingen bij uitzondering als ondergeschikt aan andere duurzaamheidsafwegingen beschouwd kunnen worden.

1.4 Geen mogelijkheid voor voorwaarde gediversifieerde partij

Vanuit het werkveld Duurzaamheid bestaat de wens om een bepaling op te nemen dat de bedrijfsvoering wordt gerund met verschillende partijen om de continuïteit te waarborgen, dus niet één partij. Maar in dit verzoek betreft het één partij. In het kader van dit verzoek kunnen daar geen verdere voorwaarden aan worden verbonden.

1.5 Kans op precedentwerking

Er kunnen nieuwe (ongewenste) verzoeken binnenkomen voor grote installaties. Het is van belang om per locatie zorgvuldig af te wegen of dergelijke activiteiten op een locatie gewenst zijn. In dit geval is dat ook gedaan en zijn er specifieke randvoorwaarden gesteld. Overigens, in de praktijk zijn niet eerder dergelijke verzoeken binnengekomen.

2.1 Geen structurele oplossing voor uitbreiding warmtelevering Polderwijk

Door geen medewerking te verlenen aan uitbreiding van Lepelaarweg 1 ontstaat er geen structurele oplossing. Om toch de groeiende warmtevraag in Polderwijk te faciliteren met meer duurzame warmte moet een wijziging doorgevoerd worden aan de energiecentrale op Vestingveld. Indien deze aanpassingen niet mogelijk/wenselijk blijken vanuit gemeente, Ennatuurlijk óf biogasproducent, zal een aanvullende warmtebron nodig zijn. Zonder zekerheid op industriële restwarmte zal Ennatuurlijk dan mogelijk een biomassacentrale willen bouwen om tijdig te beschikken over voldoende

Aan

Burgemeester en Wethouders

Datum

31 augustus 2021

Steller

M.F. Nagelhout

Documentnummer

z210105434

Doorkiesnummer

duurzame warmte. Een dergelijke centrale zal hout stoken. De landelijke en maatschappelijke consensus op zulke centrales is negatief en afwijzend vanwege milieuafwegingen (zoals uitstoot, houtkap, import).

Indien een biomassawarmtecentrale er niet kan komen, bestaat het risico dat Ennatuurlijk geen haalbare en rendabele warmtebronnenstrategie kan voeren voor het warmtenet. Aangezien Ennatuurlijk verplichtingen heeft om duurzame warmte te leveren aan het bestaande deel van Polderwijk, zal zij bij een ontoereikende warmtebronnenstrategie mogelijk concluderen dat uitbreiding van het warmtenet niet verantwoord is en daarvan afzien. Dan ontstaat er een onduidelijke situatie waarin huidige ontwikkelingen in Polderwijk op verzoek van de gemeente anticiperen op warmte uit een warmtenet die uiteindelijk niet geleverd wordt. Dit wordt gezien als een groot afbreukrisico voor de gemeente met reëel risico op gegronde claims vanuit ontwikkelaars om woningen nog voor oplevering te retrofitten met een lucht-water warmtepomp. De kosten daarvan zijn hoogstwaarschijnlijk niet te verhalen op Ennatuurlijk en lopen in de tonnen.

Voor de ontwikkeling van het warmtenet / groei Polderwijk is het wenselijk dat beide installaties, al dan niet op termijn, de mogelijkheid krijgen om te verdubbelen om een duurzame warmtelevering in Polderwijk te faciliteren. Dit is overigens een gemeentelijke ambitie, geen wettelijke verplichting.

Concentratie van de activiteiten op bijvoorbeeld alleen Schollevaarweg 9 is niet mogelijk, onder andere omdat het huidige bouwvlak dan niet toereikend is voor alle voorzieningen (een aanzienlijke bouwvlakvergroting zou nodig zijn), SDE-subsidies zitten gekoppeld aan de afzonderlijke locatie en kunnen niet worden overgeheveld en bestaande (nog lang niet afgeschreven) installaties/vergisters en toebehoren kunnen niet zomaar worden verplaatst.

Financiële toelichting

De kosten voor het volgen van genoemde procedures en eventueel benodigd onderzoek voor het volgen van deze procedure worden bij aanvrager in rekening gebracht. Ook wordt een planschadeovereenkomst afgesloten met aanvrager om eventuele uit het besluit voortvloeiende planschade op aanvrager af te wentelen.

Aanpak/uitvoering

De volgende stappen zijn nodig in het proces:

1. Behandeling in raadscommissie
2. Aanvraag planherziening door initiatiefnemer
3. Informatiebijeenkomst (trekker: initiatiefnemer)
4. Aanbesteding voor bestemmingsplan, m.e.r.-beoordeling en bijbehorende onderzoeken
5. Overeenkomst plankosten en planschade
6. Uitvoering onderzoeken en vooroverleg met provincie en

Aan

Burgemeester en Wethouders

Datum

31 augustus 2021

Steller

M.F. Nagelhout

Documentnummer

z210105434

Doorkiesnummer

waterschap

7. Formele procedure, onder andere voorleggen aan raad

Communicatie

Initiatiefnemer wordt met een brief geïnformeerd over de besluitvorming.

Overige ondersteunende diensten en OR

Dit advies is afgestemd met het team Duurzaamheid en Verkeer.

Bijlagen

- 1 Principeverzoek + Situatietekeningen
- 2 Uitgebreide inleiding
- 3 Randvoorwaarden
- 4 Randbeplanting Schollevaarweg 9
- 5 Concept-brief principebesluit
- 6 Concept-planschadeovereenkomst